

Homenatge de l'Associació al Dr Antoni Román

«La medicina segueix sent un art que ha d'unir
dues coses: el coneixement i els valors humans»

La jornada del 22 de febrer d'aquest 2025 serà recordada per la ACFQ, entre d'altres raons, perquè va ser el dia que li vam expressar públicament el nostre reconeixement, la nostra gratitud i els nostres millors desitjos a un dels professionals mèdics que més s'han distingit en la seva etapa professional pel benestar dels malalts i que, gràcies a la seva experiència i als seus coneixements, més ha pogut contribuir a normalitzar la vida dels afectats i a millorar la seva qualitat de vida i les seves esperances.

Estem parlant del Dr Antoni Román, pneumòleg especialitzat en malalties pulmonars avançades i en trasplantament pulmonar, en patologia vascular pulmonar i en afeccions quístiques, que va estar al capdavant molts anys del Programa de Trasplantament Pulmonar d'Adults de l'hospital de la Vall d'Hebrón i en la seva última fase —coincidint amb la crisi del covid— director assistencial de l'hospital.

Ha estat des de fa molts anys un dels especialistes més vinculats a l'entitat pel seu treball i per la seva manera de ser i per totes aquestes raons, vam aprofitar l'assemblea general de associats i la Jornada Formativa, per tenir-lo una estona entre nosaltres, agrair-li tot el que ha fet pels nostres afectats i desitjar-li el millor en la seva nova fase vital.

En aquest sentit va tenir la gentilesa de prestar-nos una part del seu temps i respondre, una vegada més, a les nostres preguntes.

Dr Román què recorda dels seus primers anys en pneumologia i que destacaria del seu aprenentatge en la professió?

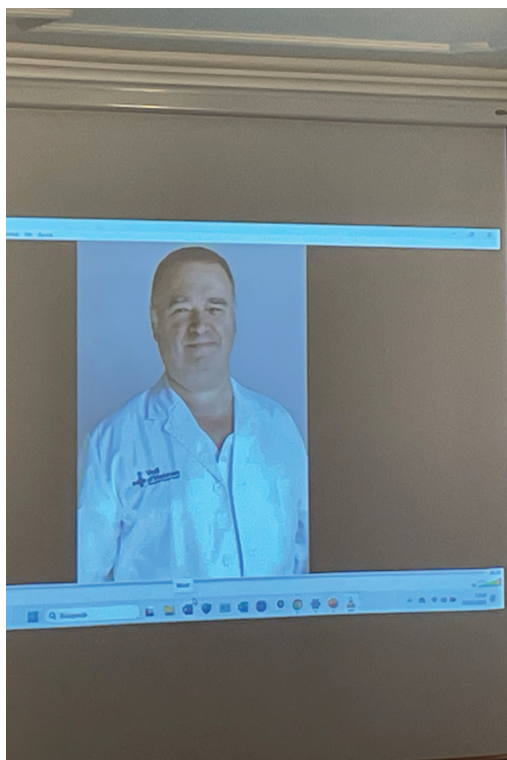
Pertanyo a la generació d'inici dels 80 en la qual estàvem sortint de la Transició i inaugurant l'Espanya democràtica actual. Hi havia

**Antoni Román, un dels
puntals en el Programa de
Trasplantament Pulmonar, va
recollir l'afecte de la Associació,
els malalts i les famílies**

amb el suport de:

Ajuntament de L'Hospitalet

Una imatge del vídeo que es va projectar del Dr Román

Dr Román: «Una aproximació als pacients i a les famílies, honesta, sincera, propera i empàtica es fonamental»

un sentiment d'aïllament d'Europa que tots recordarem. En el camp de la medicina tots teníem la impressió de tenir la responsabilitat de fer un salt cap endavant en tecnologia i modernització. En el meu cas, vaig tenir la fortuna de fer la residència en un gran hospital, el de la Vall d'Hebrón. Un hospital que sintetitzava i sintetitza la Catalunya, plural, jove, entusiasta, amb el sentiment de la responsabilitat de liderar la medicina del país. Tot aquest ambient, feia que els meus mestres i tots els professionals estiguessin impregnats d'aquesta ambició que realment ha estat un motor. La realitat dels hospitals a mitjan vuitanta proporcionava la millor de les fonts per a l'aprenentatge de la medicina clínica. En un ambient en el qual la tecnologia estava en molts casos per arribar. Aquesta escola clínica ha marcat a tota la nostra generació amb una base clínica molt sòlida. Mirant enrere, podem recordar que els professionals més brillants eren els que, amb poques dades, eren capaços de solucionar problemes clínics difícils en un mitjà amb escassa tecnologia. Mirant cap enrere, sembla increïble el canvi radical que la tecnologia en el diagnòstic i la informació ens ha proporcionat.

Pel que hem pogut consultar sobre el seu currículum professional, compte tant el seu coneixement mèdic sanitari com la seva capacitat humana amb els pacients. El primer s'adquireix amb l'esforç del coneixement i amb l'experiència. Això segon és una virtut personal però també ha de tenir alguna cosa a veure l'experiència. Què pensa sobre aquest tema?

Crec que la medicina continua sent un art que ha d'unir les dues coses, el coneixement i els valors humans que permetin saber posar-se al costat del pacient. Les capacitats tècniques són necessàries, però els valors i les habilitats no tècniques són també fonamentals. Especialment l'empatia, el respecte, l'honestetat, l'esperança i l'acolliment.

Vostè ha tractat malalts amb patologies greus com la fibrosi quística. No és el mateix tractar malalties curables que malalties que saps que no tenen cura. Com ho viu un professional de les seves característiques?

Això passa en moltes àrees de la medicina. Crec que una aproximació als pacients i les famílies honesta, sincera, pròxima i empàtica és fonamental. Algunes vegades he comentat que als metges ens toca barallar-nos amb la mort per guanyar-li una mica de terreny, però mai la partida. D'altra banda, veient les coses amb una perspectiva una mica més llarga, els avenços que s'han produït i que vindran, són cada vegada més ràpids i moltes ma-

El Dr Antoni Román va rebre, de mans de Celestino Raya, el diploma i el record que li va lliurar l'ACFQ

lalties que no tenien curació fa 30 anys, avui estan en una situació de “cronicitat manejable” que permet que els pacients puguin aspirar a una expectativa de vida gairebé normal. En aquest punt, jo soc optimista i crec que en el cas de la fibrosi quística la curació està ja molt a prop.

Vostè ha vist l'evolució en el tractament de la FQ. Què és el que al seu judici ha estat més decisiu?

En el tractament de la fibrosi quística han passat moltes coses importants. Una fonamental ha estat que el sistema de salut i la societat ha habilitat centres experts en la patologia i una atenció integral en aquests centres. Per descomptat, l'ús d'antibiòtics, especialment nebulitzats, va tenir un impacte molt important. El trasplantament pulmonar també ha contribuït a canviar la vida de molts pacients. Potser si hagués de triar un tractament com el més decisiu, penso que està per arribar i que podria ser la teràpia gènica. Això ho veig així, perquè aquí començaríem a parlar de curació per primera vegada.

En la seva llarga carrera ha tingut molta relació amb la nostra Associació. En la seva opinió quin paper juguen i quin paper haurien de jugar les associacions d'afectats en el sistema públic de salut?

Al meu entendre les associacions d'afectats juguen un paper fonamental perquè

Dr Román: «El tractament més decisiu per a la FQ serà sens dubte la teràpia gènica, perquè aquí podrem començar a parlar de curació»

El Dr Román, agraïnt el gest de l'Associació.

l'administració prioritzi les gestions adequades per al millor tractament i reintegració normal en la societat dels pacients. L'objectiu de tots ha de ser retornar a la vida normal als pacients, i aquí, les associacions de pacients poden ajudar molt amb el diàleg en diferents nivells de l'Administració: salut, benestar social, economia, etc. A vegades pensem que tots els problemes dels pacients són de salut, i res més lluny de la realitat. Hi ha moltes qüestions millorables que concerneixen a altres departaments. Crec que aquí encara es pot progressar molt.

Ja ha parlat vostè que és factible la curació en una malaltia com la que tractem aquí però, al seu judici, aquest és un procés tan llarg que ens costarà precisar quan podrà aconseguir-se?

Jo crec, fins i tot a risc d'equivocar-me, que en uns 10 anys estarà llesta.

Què els diria a les famílies que reben ara el seu primer diagnòstic de FQ?

Paciència, resiliència, no resignació, esperança i la màxima normalitat possible. Tot el sistema els entendre i ajudarà. Estar malalt mai és una bona notícia, però com en qualsevol malaltia, cal fer tot l'esforç possible per a mantenir la màxima normalitat. En la meva experiència, les famílies que fan aquest esforç de normalitat viuen més felices que les que se submergeixen en la depressió i el descoratjament.

Dr Román: «El millor consell per a les famílies que reben el primer diagnòstic de FQ: paciència, resiliència, no resignació i normalitat»

lalt mai és una bona notícia, però com en qualsevol malaltia, cal fer tot l'esforç possible per a mantenir la màxima normalitat. En la meva experiència, les famílies que fan aquest esforç de normalitat viuen més felices que les que se submergeixen en la depressió i el descoratjament.

Una foto de família dels metges i components de la ACFQ. D'esquerra a dreta, els doctors Moreno i Román, Celestino Raya i Paco García i els doctors i doctores Almudena Felipe, Javier de Gracia, Silvia Gartner i Antonio Álvarez

Homenaje de la Asociación al Dr Antonio Román

«La medicina sigue siendo un arte que ha de unir dos cosas: el conocimiento y los valores humanos»

La jornada del 22 de febrero de este 2025 será recordada por la ACFQ, entre otras razones, porque fue el día que le expresamos públicamente nuestro reconocimiento, nuestra gratitud y nuestros mejores deseos a uno de los profesionales médicos que más se han distinguido en su etapa profesional por el bienestar de los enfermos y que, gracias a su experiencia y a sus conocimientos, más ha podido contribuir a normalizar la vida de los afectados y a mejorar su calidad de vida y sus esperanzas.

Estamos hablando del Dr Antonio Román, neumólogo especializado en enfermedades pulmonares avanzadas y en trasplante pulmonar, en patología vascular pulmonar y en afecciones quísticas, que estuvo al frente muchos años del Programa de Trasplante Pulmonar de Adultos del hospital del Valle Hebrón y en su última fase —coincidiendo con la crisis del covid— director asistencial del hospital.

Ha sido desde hace muchos años uno de los especialistas más vinculados a la entidad por su trabajo y por su manera de ser y por todas esas razones, aprovechamos la asamblea general de asociados y la Jornada Formativa para tenerlo un rato entre nosotros, agradecerle todo lo que ha hecho por nuestros afectados y desearle lo mejor en su nueva fase vital.

Para ello tuvo la gentileza de prestarnos una parte de su tiempo y responder, una vez más, a nuestras preguntas.

Dr Román ¿qué recuerda de sus primeros años en neumología y que destacaría de su aprendizaje en la profesión?

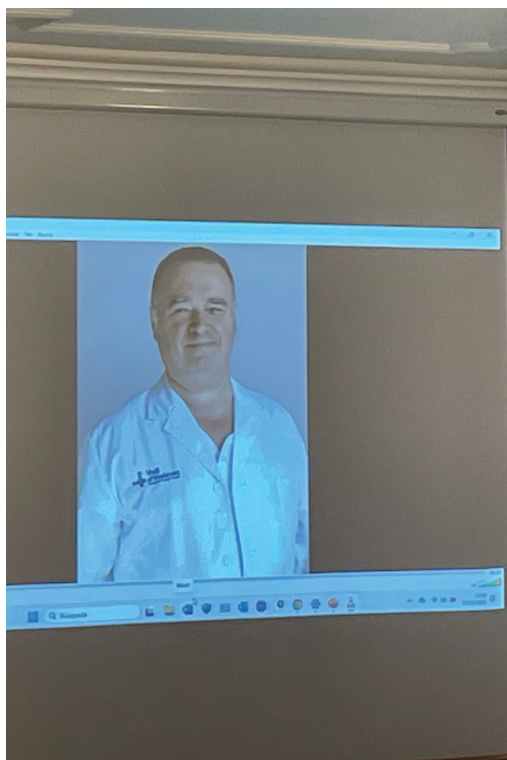
Pertenezco a la generación de inicio de los 80 en la que estábamos saliendo de la Transición e inaugurando la España democrática.

Antonio Román, uno de los puntales en el Programa de Trasplante Pulmonar, recogió el cariño de la Asociación, los afectados y las familias

con el apoyo de:

Ajuntament de L'Hospitalet

Una imagen del vídeo que se proyectó del Dr Román

Dr Román: «Una aproximación a los pacientes y a las familias, honesta, sincera, cercana y empática es fundamental»

tica actual. Había un sentimiento de aislamiento de Europa que todos recordaremos. En el campo de la medicina todos teníamos la impresión de tener la responsabilidad de dar un salto hacia adelante en tecnología y modernización. En mi caso, tuve la fortuna de hacer la residencia en un gran hospital, el de la Vall d'Hebrón. Un hospital que sintetizaba y sintetiza la Catalunya, plural, joven, entusiasta, con el sentimiento de la responsabilidad de liderar la medicina del país. Todo este ambiente, hacía que mis maestros y todos los profesionales estuvieran impregnados de esta ambición que realmente ha sido un motor. La realidad de los hospitales a mediados de los ochenta proporcionaba la mejor de las fuentes para el aprendizaje de la medicina clínica. En un ambiente en el que la tecnología estaba en muchos casos por llegar. Esta escuela clínica ha marcado a toda nuestra generación con una base clínica muy sólida. Mirando atrás, podemos recordar que los profesionales más brillantes eran los que, con pocos datos, eran capaces de solventar problemas clínicos difíciles en un medio con escasa tecnología. Mirando hacia atrás, parece increíble el cambio radical que la tecnología en el diagnóstico y la información nos ha proporcionado.

Por lo que hemos podido consultar sobre su curriculum profesional, cuenta tanto su conocimiento médico sanitario como su capacidad humana con los pacientes. Lo primero se adquiere con el esfuerzo del conocimiento y con la experiencia. Lo segundo es una virtud personal pero también debe tener algo que ver la experiencia. ¿Qué piensa al respecto?

Creo que la medicina continúa siendo un arte que ha de unir las dos cosas, el conocimiento y los valores humanos que permitan saber ponerse al lado del paciente. Las capacidades técnicas son necesarias, pero los valores y las habilidades no técnicas son también fundamentales. Especialmente la empatía, el respeto, la honestidad, la esperanza y la acogida.

Usted ha tratado enfermos con patologías graves como la fibrosis quística. No es lo mismo tratar enfermedades curables que enfermedades que sabes que no tienen cura. ¿Cómo lo vive un profesional de sus características?

Esto pasa en muchas áreas de la medicina. Creo que una aproximación a los pacientes y las familias honesta, sincera, cercana y empática es fundamental. Algunas veces he comentado que a los médicos nos toca pelearnos con la muerte para ganarle un poco de terreno, pero nunca la partida. Por otra parte, viendo las cosas con una perspectiva un poco más larga, los avances que se han

El Dr Antonio Román recibió, de manos de Celestino Raya, el diploma y el obsequio que le entregó la ACFQ

producido y que vendrán, son cada vez más rápidos y muchas enfermedades que no tenían cura hace 30 años hoy están en una situación de “cronicidad manejable” que permite que los pacientes puedan aspirar a una expectativa de vida casi normal. En este punto, yo soy optimista y creo que en el caso de la fibrosis quística la curación está ya muy cerca.

Usted ha visto la evolución en el tratamiento de la FQ. ¿Qué es lo que a su juicio ha sido más decisivo?

En el tratamiento de la fibrosis quística han pasado muchas cosas importantes. Una fundamental ha sido que el sistema de salud y la sociedad ha habilitado centros expertos en la patología y una atención integral en estos centros. Por supuesto, el uso de antibióticos, especialmente nebulizados, tuvo un impacto muy importante. El trasplante pulmonar también ha contribuido a cambiar la vida de muchos pacientes. Quizás si tuviera que elegir un tratamiento como el más decisivo, pienso que está por llegar y que podría ser la terapia génica. Esto lo veo así, porque aquí empezaríamos a hablar de curación por primera vez.

En su larga carrera ha tenido mucha relación con nuestra Asociación. A su juicio ¿qué papel juegan y qué papel deberían de jugar las asociaciones de afectados en el sistema público de salud?

Dr Román: «El tratamiento más decisivo para la FQ va a ser sin duda la terapia génica, porque ahí podremos empezar a hablar de curación»

El Dr Román, agradeciendo el gesto de la Asociación.

En mi opinión las asociaciones de afectados juegan un papel fundamental para que la administración priorice las gestiones adecuadas para el mejor tratamiento y reintegración normal en la sociedad de los pacientes. El objetivo de todos ha de ser retornar a la vida normal a los pacientes, y aquí, las asociaciones de pacientes pueden ayudar mucho con el diálogo en distintos niveles de la Administración: salud, bienestar social, economía, etc. A veces pensamos que todos los problemas de los pacientes son de salud, y nada más lejos de la realidad. Hay muchas cuestiones mejorables que atañen a otros departamentos. Creo que ahí todavía se puede progresar mucho.

Ya ha hablado usted de que es factible la curación en una enfermedad como la que tratamos aquí pero, a su juicio, ¿este es un proceso tan largo que nos costará precisar cuándo podrá alcanzarse?

Yo creo, aun a riesgo de equivocarme, que en unos 10 años va a estar lista.

¿Qué les diría a las familias que reciben ahora su primer diagnóstico de FQ?

Dr Román: «El mejor consejo para las familias que reciben el primer diagnóstico de FQ: paciencia, resiliencia, no resignación y normalidad»

Paciencia, resiliencia, no resignación, esperanza y la máxima normalidad posible. Todo el sistema les va a entender y ayudar. Estar enfermo nunca es una buena noticia, pero como en cualquier enfermedad, hay que hacer todo el esfuerzo posible para mantener la máxima normalidad. En mi experiencia, las familias que hacen este esfuerzo de normalidad viven más felices que las que se sumergen en la depresión y el desánimo.

Una foto de familia de los médicos y de componentes de la ACFQ. De izquierda a derecha, los doctores Moreno y Román, Celestino Raya y Paco García y los doctores y doctoras Almudena Felipe, Javier de Gracia, Sílvia Gartner y Antonio Álvarez